

از پیاده تا سواره نظامی صهیونیسم

نقد کتاب پیاده تافق؛ خاطرات پرویز نظریان^۱

علیرضا سلطانشاهی

مقدمه

پیاده تافق عنوان کتاب خاطرات پرویز نظریان است، که در سال ۲۰۱۶ توسط شرکت کتاب در لس آنجلس و در زمانی که ۸۶ سال از عمرش می‌گذرد، چاپ شده است. وی هدف از نگارش این اثر را مبارزه با فراموشی ذکر می‌کند^۲ و اینکه در طول این سال‌ها چه بر سر خود و خانواده‌اش آمده است.^۳ ولی با مرور این اثر به وضوح می‌توان دریافت که هدف نظریان ذکر از وجود یهودستیزی در طول حیاتش و به ویژه در ایران است؛ و حتی در جایی ذکر می‌کند که دلیل اصلی خروج وی از ایران، یهودستیزی بوده است.^۴

مظلوم‌نمایی حربه‌ای بوده است که یهودیان در طول تاریخ علیه غیر یهودیان استفاده کرده‌اند؛ با این هدف که بتوانند از آن طریق، تکاپوی خود در عرصه مالی و اقتصادی و

۱. پیاده تافق؛ خاطرات پرویز نظریان، لس آنجلس، شرکت کتاب، ۲۰۱۶.

۲. همان، ص ۱۲.

۳. همان.

۴. همان، ص ۱۳.

همچنین سیاسی و فرهنگی را توجیه کنند و مقبول نشان دهند. یک تجربه تاریخی حاکی از آن است که یهودیان از لحاظ مالی در تمام ادوار و اماکن و ممالک از اوضاع بسامان و برتری نسبت به دیگران برخوردار بوده‌اند و این نشان از موفقیت و جافتادگی آنها در جوامع دارد. ولی در هیچ دوره‌ای آنها در متون خود به تمجید از رفتار غیر یهودیان با خود نمی‌پردازند و در عین اینکه از مواهب آن ممالک در سطح گسترده‌ای بهره‌مند بوده‌اند باز هم به عنوان یک اقلیت از میزبان و اکثریت تقدیر نکرده و دائم بر وجود یهودستیزی در تمام جوامع صحنه می‌گذارند. صرف نظر از آنچه در تاریخ ایران در خدمت به یهودیان اتفاق افتاده است، تاریخ معاصر به ویژه در قبل و بعد از انقلاب نمونه‌های بسیار بارزی از جایگاه ویژه یهودیان در عرصه‌های اعتقادی، اقتصادی، سیاسی به نسبت سایر ممالک ارایه می‌کند که با یک ارزیابی صادقانه می‌توان به آن اعتراف نمود.

به عنوان مثال در هیچ یک از دولت‌های موجود در جهان به واسطه وجود ادیان و مذاهب مختلف به آنها در مجلس و پارلمان‌ها، کرسی اختصاص نمی‌دهند^۱ یا در بودجه عمومی کشور به مراکز و مؤسسات مربوطه آنها ردیفی اختصاص نمی‌دهند یا در عرصه فرهنگ آن قدر آزاد هستند که در تولید و پخش فیلم برای مخاطبین مسلمان حتی جایزه دریافت می‌کنند.^۲

از لحاظ اقتصادی نیز به هیچ عنوان نمی‌توان ادعایی مبنی بر وجود محدودیت بر آنها مطرح کرد. آنها با اندک جمعیت خود^۳ در عرصه‌های پوشاک، تجارت دارو، ساختمان سازی، طلاسازی و طلافروشی، تجارت عتیقه و... سرآمد و پرتلاش بوده و هستند.

عملکرد و جایگاه یهودیان ایران در عرصه سیاسی دیگر آنقدر برجسته و در برخی موارد جسورانه است که برای رادیو و تلویزیون جمهوری اسلامی ایران و برنامه‌های آن خط مشی تعیین کرده و نسبت به طرح موضوعات مختلف با مقامات نامه‌نگاری می‌کنند و آنها را مورد خطاب و عتاب قرار می‌دهند.^۴ در عین حال با تمام آزادی‌های غیر معمول که با نگاه رحمت و رأفت به آنها داده شده و حتی فراتر از حقوق یک شهروند ایرانی برای

۱. هم اکنون ذیل ردیف ۱۷ از بودجه کشور مصوب ۱۳۹۵ به اقلیت‌های دینی از جمله یهودیان و مشخصاً بیمارستان متعلق به آنها به نام دکتر سپهر، یک ردیف مستقل بودجه وجود دارد.
 ۲. هارون یشایائی معروف به پرویزخان رئیس وقت پخشیران جایزه ۲۰ سال تهیه‌کنندگی پس از انقلاب اسلامی را از دست وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گرفته است.
 ۳. رسماً هم اکنون ۲۵ هزار نفر در ایران جمعیت دارند.
 ۴. رئیس انجمن کلیمیان با نامه به رئیس جمهور وقت در مورد موضوع هولوکاست موضع او را نکوهش می‌کند.

آنها در اداره حکومت نقش قائل شده‌اند، اما آنها برای حاکمیت یک نقش یهودستیزانه تصویر کرده و در آثار خود بر آن اصرار دارند.

تاریخ‌نگاری و به عبارتی تاریخ‌سازی یهود مملو از این دست آثار است و به زحمت بتوان یافت اثری از ستایش یهودیان از غیر یهودیان.

پیاده تا/افق نمونه تکراری از یک واقعیت تاریخی است که پس از فرصت‌های ازدست‌رفته در ایران عصر پهلوی، در لس‌آنجلس و سایر شهرهای اروپایی، رخ نمایانده است؛ منتهی با شکلی جدید و اثری عمیق و موجودیت جدیدی به نام انقلاب اسلامی ایران که باید به آن حمله‌ور شد.

معرفی کتاب

عنوان: پیاده تا/افق؛ خاطرات پرویز نظریان

ویراستار: رضا گوهرزاد

ناشر: شرکت کتاب (لس‌آنجلس)

نقاشی روی جلد: شاهین مجتبابی

چاپ نخست: ۲۰۱۵ میلادی (ولی عملاً در سپتامبر ۲۰۱۶ در لس‌آنجلس رونمایی و توزیع شد).

تعداد صفحات: ۴۶۸ صفحه

قطع: کمی بزرگ‌تر از وزیری

نوع جلد: گالینگور

قیمت: ۵۰ دلار

از دیگر مشخصات کتاب ورق‌های گلاسه آن است که تصاویر رنگی در آن به وضوح دیده یا چاپ شود. وجود دو عکس پانوراما برای معرفی تصویری اعضای خانواده، به همراه یک DVD حاوی کتاب گویای اثر، به ضمیمه است. در پایان کتاب، نمایه نیز به مخاطب در بازیابی نسبی اسامی کمک می‌کند چرا که نمایه کاملی نیست.

مشخصات ظاهری کتاب حاکی از یک ولخرجی بی‌مورد است که هزینه آن را با این قیمت گزاف مخاطب باید بدهد و همچون سایر موارد این ناشران و نویسندگان که منتفع بلارقیب هستند.

خاطرات حاضر در این اثر در پنج بخش دسته‌بندی شده است. آن هم با محوریت تاریخی از جمله سال‌های ۱۹۲۷-۱۸۸۲، ۱۹۴۷-۱۹۲۷، ۱۹۵۷-۱۹۴۷، ۱۹۷۹-۱۹۴۷-

۱۹۵۷، ۱۹۷۹ تا امروز.^۱

در بخش اول نویسنده به معرفی خانواده مادری از زمان تولد او تا مهاجرت آنها از تفلیس گرجستان به محله یهودی‌های عودلاجان در چهارراه سیروس، می‌پردازد. در بخش دوم، ازدواج مادر با پدر و تولد نویسنده با برادر و نهایتاً مرگ پدر و دوران مشقت آنها تا قبل از مهاجرت به اسرائیل را مورد توجه قرار داده است. در بخش سوم پرویز نظریان به ذکر دوران مبارزه در ارتش اسرائیل و زندگی ۶ ساله پس از مهاجرت خود و خانواده‌اش به اسرائیل می‌پردازد. بخش چهارم دربرگیرنده بازگشت به ایران از اسرائیل به دلیل تکاپوی مالی و فعالیت اقتصادی است که تا سال وقوع انقلاب اسلامی و پیروزی آن ادامه دارد. نویسنده در آخرین بخش کتاب به دوران مهاجرت به امریکا و یک آغاز دیگر می‌پردازد که هنوز نیز ادامه دارد. و اما در این مقال سعی بر آن است تا با مرور این خاطرات در چند بخش، به زندگینامه، فعالیت‌های اقتصادی، اقدامات صهیونیستی و نهایتاً رویکرد یهودستیزی اثر پرداخته شود.

زندگینامه

پرویز نظریان در ذکر خاطرات خود، از چند محور اساسی هیچ وقت دور نمی‌شود که حتماً یکی از آنها مادر اوست. او برای معرفی خانواده و اصلیت خود از مادر شروع می‌کند و اینکه از یک خانواده یهودی حسیدیک^۲ در تفلیس بوده که بر اثر یوگروم‌ها^۳ یا موج یهودستیزی در روسیه به باکو مهاجرت کرده‌اند و از آنجا به ارومیه و سپس به تهران آمده‌اند.

این توجه نظریان به دو دلیل می‌تواند باشد. یا علاقه شدید او به مادر و خاطره طولانی و اثرگذاری مادر در زندگی وی که بسیار بیشتر از پدر بوده است یا اینکه بر اثر محوریت مادر و زن در اصالت یهودی یک خانواده در یهودیت است ولو اینکه پدر هم یهودی باشد.

۱. فهرست اثر گویای این دسته‌بندی است ضمن آنکه با مطالعه تمام اثر می‌توان به این فصل‌ها رسید.
۲. نویسنده در متن کتاب حسیدی‌ها را بسیار سرزنده‌تر از یهودیان ایران ذکر می‌کند. آنها حتی رقص و آواز را برای مناسک مذهبی ابداع کرده تا فشارهای آوارگی کاهش یابد. حسیدبسم به جنبش مذهبی در قرن‌های ۱۲ و ۱۳ میلادی در آلمان گفته می‌شود که ریاضت را با کابالا ترکیب می‌کند. این مکتب در میان مردم عادی که علاقه‌مند بودند از قوانین مذهبی ظاهری به سمت زندگی روحانی حرکت کنند طرفدار پیدا کرد. یهودیان حسیدی شاخه‌ای از یهودیان ارتدکس هستند.
۳. حملات سازمان‌یافته به محله‌های یهودی‌نشین در روسیه به ویژه پس از ترور تزار روس در سال‌های پس از ۱۸۸۱ و گسترش اتهام به یهودیان به عنوان عاملان اصلی ترور.

مظلوم‌نمایی حربه‌ای بوده است که یهودیان در طول تاریخ علیه غیر یهودیان استفاده کرده‌اند؛ با این هدف که بتوانند از آن طریق، تکاپوی خود در عرصه مالی و اقتصادی و همچنین سیاسی و فرهنگی را توجیه کنند و مقبول نشان دهند

یونس به عنوان برادر پرویز نظریان، محور دوم از این خاطره‌نگاری است که در تمام اثر به آن و جایگاه او وفادار است. و در نهایت پوران که همسر وی است و نقش بسزایی در شکل‌گیری و قوام خانواده در ایالات متحده دارد.

پرویز نظریان متولد سال ۱۳۰۷ ه.ش (۱۹۲۹ م) اولین فرزند گلپهار (مادر) و داود (پدر) است که با برادر کوچکترش یونس دو سال فاصله دارد.

روی خوش زندگی به این خانواده در چند سال اول لبخند زد چرا که در ادامه پدر آنها داود در پی اختلاف مالی با پدرش، خانه‌ای جدا اختیار کرده و پس از آن در پی یک حادثه برای آوردن آب از آب‌انبار، زمین‌گیر و بستری در بیمارستان می‌شود و نهایتاً در شش سالگی پرویز، فوت می‌کند.^۱

از آن زمان به بعد گلپهار مادر پرویز نقش اول در اداره این خانواده است. اول اسم این دو فرزند را از عطاءالله به پرویز و از نجات به یونس در شناسنامه تغییر می‌دهد و مشغول خیاطی برای خود و دیگران می‌شود. گذران زندگی برای این خانواده به قدری سخت می‌شود که ناچار فرزند بزرگ‌تر (پرویز) باید در خانه پدر بزرگ پدری که اتفاقاً رابطه خوبی هم با هم ندارند، زندگی کند تا بار سنگین مخارج کمی بر دوش مادر سبک شود.^۲ استقلال مالی و محل زندگی مادر، رهایی پرویز از خانه نامأنوس پدر بزرگ را در پی دارد و آغاز کارگری و تحصیل درآمد در کنار تحصیل علم برای پرویز را.

پول و ظاهراً تحصیل پای پرویز را علی‌رغم میل مادر به خارج و مشخصاً ایتالیا باز می‌کند ولی با توجه به سابقه فعالیت‌های صهیونیستی در ایران به جمع یهودیان مهاجر پیوسته، در زمره نیروهای هاگانا^۳ به فلسطین می‌رود و پس از آموزش‌های نظامی به عنوان یک سرباز در ۱۹ سالگی در جنگ ۱۹۴۸ یا جنگی که یهودیان از آن به عنوان جنگ استقلال یاد می‌کنند شرکت می‌کند.^۴

در فلسطین اشغالی مشاغل فنی متعددی را تجربه کرده و مادر و برادر را به آنجا

۱. پیاده تا/فق، همان، ص ۶۳-۵۷.

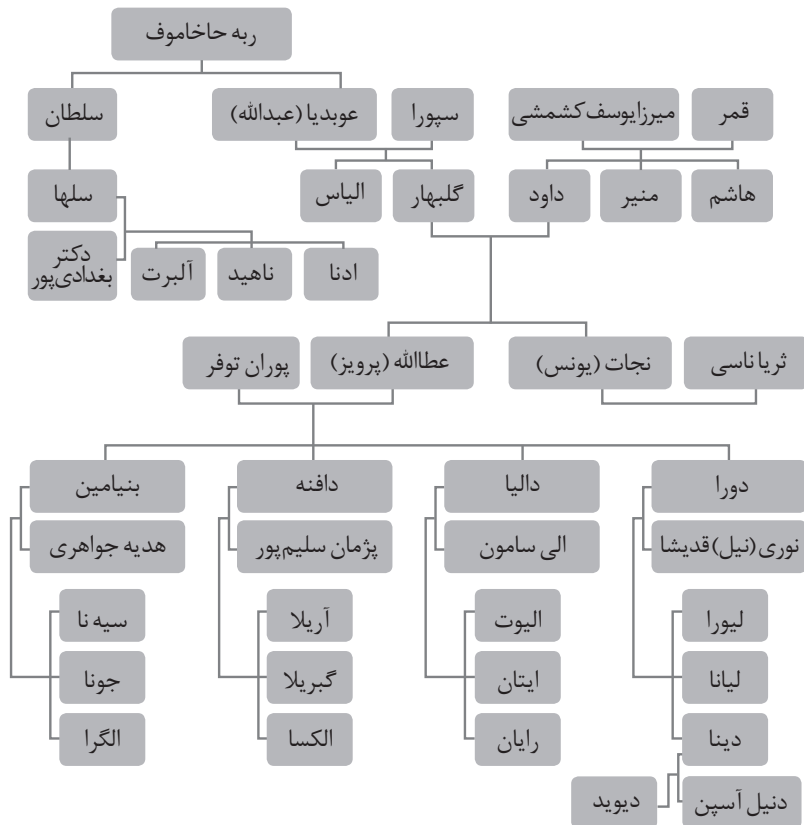
۲. همان، ص ۷۸-۷۱.

۳. از مهم‌ترین سازمان‌های نظامی صهیونیستی تا قبل از تشکیل دولت صهیونیستی در دوره قیومیت در کنار سایر سازمان‌ها همچون ایرگون، اشترن، پالماچ و لهی برای مهاجرنشین‌های یهودی امنیت ایجاد کرده یا به اعراب و تجمع آنها ضربه وارد کرده است.

۴. پیاده تا/فق، همان، ص ۱۴۴-۱۲۹.

می‌کشاند.^۱ ولی نه می‌تواند درس بخواند و نه از لحاظ اقتصادی فضای اسرائیل او را قانع می‌کند پس به ایران باز می‌گردد و تجربه شش سال زندگی و جنگ در اسرائیل را رها می‌کند.^۲

زندگی مجدد همراه با برادر و مادر در ایران تا وقوع انقلاب اسلامی، ازدواج و تولد بچه‌های پرویز را در پی دارد. ضمن آنکه از لحاظ اقتصادی تا آن دوره به اوج فعالیت خود در این عرصه که تولید در عرصه صنعتی است، می‌رسند که شرح مفصل آن در بخش چهارم می‌آید. ولی علی‌رغم تلاش‌های زیاد برای ماندن در ایران و استفاده از این فضای مناسب با وقوع انقلاب اسلامی فرار را بر قرار ترجیح داده، در امریکا و شهر لس‌آنجلس مقیم می‌شود و فعالیت جدید را به قول خود از صفر و با کمک یهودیان آغاز می‌کنند که

۱. همان، ص ۱۹۷-۱۹۳.

۲. همان، ص ۲۰۷-۲۰۳.

باز هم جزء سرآمدان آن عرصه هستند. در امریکا پس از درگذشت دردآور مادر که دچار آلزایمر شده بود، دچار اختلاف جدی با یونس می شود و یکی از محورهای اولیه داستان، در پایان، جایگاه خود را از دست می دهد و رنگ می بازد. در این مرحله از زندگی پر تلاطم پرویز نظریان، پوران به همراه فرزندان، دامادها و عروسش هستند که دغدغه و امید او را تشکیل می دهند. خانواده ای ۲۵ نفره از فرزند و داماد و عروس، نوه و اولین نتیجه به نام دیوید که حاصل ۵۷ سال زندگی مشترک با پوران پس از ۲۹ سال مجرد است.

تلاش های مالی، اقتصادی و صنعتی

علی رغم سابقه موجود از مشاغل یهودیان ایرانی، نظریان از همان ابتدا از طریق صنعت به دنبال پول و فعالیت اقتصادی بود. ضمن آنکه به کارهای دیگر نیز می پرداخت. این روحیه کاری برای درآمد در وهله اول با انگیزه حمایت از خانواده و کمک به مادر و برادر بود و در وهله دوم سیراب کردن عطش رسیدن به جایگاه برجسته مالی و اقتصادی که در تمام یهودیان ثابت شده است.

سیگار و کبریت فروشی اولین کاسبی پرویز بود که با خرید از بقالی مشهدی رضا آغاز شد که در اولین سال های ورود به اجتماع تجربه خوبی ایجاد کرد^۱ و در روزنامه فروشی این تجربه افزون شد.^۲ در مدرسه به شکل دیگری با درس دادن به بچه های دیگر و شریک شدن در غذا و خوراکی آنها در مدرسه نمود یافت. تا اینکه حتی به خانه های مردم برای کمک به هم کلاسی ها و استفاده از مواهب آن، کشیده شد.^۳

فعالیت اقتصادی پرویز نظریان در هیچ یک از ایام و فصول سال تعطیل نمی شد. اگر از مغازه تجاری به دلیل یهودی بودن اخراج می شد^۴ سر از ناوایی درمی آورد یا حتی در آرایشگاه زنانه و نظافت آن مشغول می شد^۵ و اگر جایی نبود به لامپ فروشی در کوچه و پس کوچه های شهر و محله روی می آورد.^۶

وساطت یک یهودی امریکایی در اردوگاه نظامیان امریکایی منجر به ورود پرویز به یک

۱. همان، ص ۷۹.

۲. همان، ص ۸۹.

۳. همان، ص ۸۸.

۴. همان، ص ۹۰.

۵. همان، ص ۹۴.

۶. همان، ص ۹۶.

با تمام آزادی‌های غیر معمول که با نگاه رحمت و رأفت به یهودیان داده شده و حتی فراتر از حقوق یک شهروند ایرانی برای آنها در اداره حکومت نقش قائل شده‌اند، اما آنها برای حاکمیت یک نقش یهودستیزانه تصویر کرده و در آثار خود بر آن اصرار دارند

شغل پایدارتر، از جمله در آشپزخانه اردوگاه شد^۱ و ادامه روندی بود که در تعمیرگاه شرکت نفت با واسطه شوهر خاله‌اش برای سیم‌کشی فراهم شده بود.^۲ تا اینکه به فعالیت در راه آهن می‌رسند و لاجرم کار فنی در امر سیم‌کشی، مسیر اشتغال این دو برادر را تعیین می‌کند.^۳

در این میان سرکشی دوران جوانی و گلاویز شدن با صاحبکار به دلیل برخورد بد یا یهودی بودن پرویز

و مسائل مالی در هر دوره‌ای باعث می‌شد که پرویز شغل خود را تغییر دهد.^۴ داستان ساخت مجسمه گچی از ستارخان و باقرخان و تقی‌ارانی و فروش آن در تهران و شهرستان با تیراژ بالا و سوءاستفاده از فضای سیاسی برای کار اقتصادی نشانگر زمینه‌ای بود که پرویز در خود یافته بود و از اینکه با پول حاصل از فروش مجسمه‌ها در شهرستان به دلیل گران بودن مرغ و جوجه در تهران، مقدار زیادی مرغ و جوجه می‌خرد و با آن در تهران تجارت می‌کند، هم برایش رضایت‌بخش بود و هم تجربه او را افزایش می‌داد.^۵

طولانی‌ترین دوره فعالیت به عنوان حقوق‌بگیری پرویز و برادرش یونس در راه آهن بود که با یک مأموریت در تبریز هم همراه می‌شود ولی تجربه ناخوشایند از برخوردهای سیاسی به ویژه در دوران غائله حزب پیشه‌وری باعث می‌شود که پرویز از حقوق کم و این مصائب خود را رها کرده از آن استعفا دهد. اگرچه رئیس یهودی او در راه آهن که فرزند محمدعلی فروغی بود، تلاش کرد که این فرصت را از دست ندهد، ولی در عین حال برای پرویز مقدمات مسافرت به ایتالیا را فراهم نمود.^۶

مهاجرت یا سفر پرویز برای تحصیل و کار به ایتالیا با کمک هزار تومانی فروغی، فرجام دیگری یافت که با سابقه صهیونیست بودن پرویز در همان سنین و شور جوانی، منجر به مهاجرت به فلسطین و شرکت در جنگ استقلال [۱] و ورود به ارتش شد؛ که با رانندگی

۱. همان، ص ۱۰۱.

۲. همان، ص ۱۰۰.

۳. همان، ص ۱۰۱.

۴. همان، ص ۱۰۲.

۵. همان، ص ۱۰۹-۱۰۳.

۶. همان، ص ۱۲۵-۱۱۵.

در پادگان نظامی ادامه یافت و اوقات اضافه نیز صرف سیم کشی می شد.^۱
خروج از ارتش و کارهای تعمیرگاهی ماشین آلات سنگین^۲ نیز توانست پرویز را از
مهاجرت به اسرائیل راضی کند. حتی کار کردن روی کامیون و ورود به عرصه راهسازی^۳
با شریک شدن روی کامیون های راهسازی او راقانع نکرد تا اینکه تصمیم به بازگشت
به ایران، مرحله جدیدی از زندگی اقتصادی پرویز را رقم زد. آن هم در کسوت یک
مقاطع کار راه و ساختمان و گرفتن پروژه هایی از کوچک تا بزرگ از جمله:

- پروژه سیل برگردان راه قریه فردوس با وساطت مادر دکتر علی امینی^۴
- پروژه جاده ۸ کیلومتری امیرآباد فرحزاد با سفارش طوفانیان^۵
- پروژه ساخت خیابان های فاز یک سعادت آباد که از هم کیشان او از جمله ربنو^۶ در
احداث کل سعادت آباد یاد می شود.^۷

- افتتاح شرکت سنگ سبز با حضور حبیب الله القانیان^۸
- پروژه خاکبرداری ساختمان پلاسکو در چهارراه استانبول که متعلق به القانیان بود.^۹
- افتتاح دفتر در امیرآباد و تمرکز سایر مراکز کاری^{۱۰}
- راه اندازی شرکت «پلبان» با مشارکت موسی کرمانیان و نماینده شرکت سولل بونه
که دفتر اصلی آن در اسرائیل است.^{۱۱}

- مشارکت در ساخت و تکمیل هتل کومدور در تخت جمشید.^{۱۲}
- پروژه فاضلاب اصفهان به عنوان اولین پروژه فاضلاب مدرن کشور.^{۱۳}
- پروژه دریاچه مصنوعی کاخ شمس در کرج^{۱۴}
- پروژه احداث کانال انتقال آب از دزفول به دشت خوزستان.^{۱۵}

۱. همان، ص ۱۴۳-۱۳۰.

۲. همان، ص ۱۷۶.

۳. همان، ص ۲۰۷-۲۰۳.

۴. همان، ص ۲۱۳-۲۱۱.

۵. همان، ص ۲۱۶.

۶. ربنواز خانواده های معروف یهودی که ایوب نامی از آنها نیز در قاچاق آثار باستانی مشهور است.

۷. پیاده تا افق، همان، ص ۲۱۷.

۸. همان.

۹. همان، ص ۲۳۷.

۱۰. همان، ص ۲۱۶.

۱۱. همان، ص ۲۴۱-۲۳۷.

۱۲. همان، ص ۲۴۱.

۱۳. همان، ص ۲۵۳-۲۴۱.

۱۴. همان، ص ۲۷۲-۲۶۹.

۱۵. همان، ص ۲۷۱.

- راه‌اندازی شرکت پوشاک و لباس با یک اسرائیلی به نام «وگ» در ایران در یک مدت کوتاه^۱

- پروژه احداث ۳۰۰ دستگاه خانه برای سیل‌زدگان بابل^۲

- و...

فعالیت‌های ریز و درشت مقاطعه‌کاری پرویز و ضرورت حضور او در شهرهای دیگر، خانواده پرویز را ناراضی می‌کند و او را اجباراً با تغییر فعالیت خود به ساخت ماشین‌آلات راه‌سازی و ساختمان و تجربه دیگری مواجه می‌کند تا اینکه ساخت دامپر^۳ و غلتک و بتونیر^۴ او در نمایشگاه بین‌المللی تهران مورد توجه شاه قرار می‌گیرد.^۵

موفقیت پرویز در این عرصه با موتورهای دیزل آلمانی منجر به تأسیس شرکت «تکنوایس»^۶ می‌شود که فردی به نام ارباب فلفلی^۷ در همین عرصه از جامعه زرتشتیان فضا و فرصت او را با در اختیار قرار دادن کارگاه تولیدی، گسترش می‌دهد. تا اینکه شرکت تکنوایس در این عرصه حرف اول را در سطح کشور بزند.

مسافرت‌های پی در پی او به اسرائیل او را به فعالیت در اسرائیل و تأسیس یک شرکت به نام «کادمانی»^۸ ترغیب می‌کند. اگر چه عملاً بر این اعتقاد بود که فضای اسرائیل با تنگناهای اقتصادی جوابگوی میل سیری‌ناپذیر یهودیان بلندپروازی همچون او نیست و به همین دلیل به غیر از ۶ سال در به دری اقتصادی در اسرائیل هیچ وقت برای بلندمدت به آنجا فکر نکرد و تمرکز خود را پس از ایران معطوف به امریکا نمود؛ کاری که هم‌اکنون هشت میلیون یهودی پراکنده در جهان با نرفتن به اسرائیل، تمرکز کاری خود را برای رسیدن به پول بیشتر به خارج از اسرائیل معطوف کرده‌اند.

با خروج نظریان از ایران پس از انقلاب به بهانه ازدواج دخترش دورا در اسرائیل و اعدام القانین،^۹ و مصادره اموالش در ایران، فعالیت و تکاپوی اقتصادی او در امریکا متمرکز می‌شود؛ آن هم با همراهی و مساعدت ویکتور کارتر یهودی.^{۱۰}

۱. همان، ص ۲۳۹.

۲. همان، ص ۲۷۳.

3. Damper

4. Betonier

۵. همان، ص ۲۹۱-۲۸۷.

۶. همان، ص ۲۷۸-۲۷۳.

۷. همان، ص ۳۰۰.

۸. همان، ص ۳۰۳.

۹. همان، ص ۳۲۸.

۱۰. همان، ص ۳۴۴.

کارنامه سراسر افت و خیز و پرتلاطم نظریان در عرصه اقتصادی شبیه به کارنامه بسیاری از یهودیان مولد است که نه با هدف خدمت به بشریت و نوع انسان بلکه برای همان نگرانی مالی و دغدغه فردا، شکل گرفته است

اولین تجربه کاری نظریان در امریکا تأسیس یک شرکت سفال‌سازی^۱ بود و بعد متمایل به خرید زمین و ملک می‌شود که از نداشتن شانس برای خرید یک زمینی که بعدها در آن نفت یافت می‌شود نیز سخن به میان می‌آورد.^۲

توصیه کارتر برای موفقیت در امریکا و ایالت کالیفرنیا به او، داشتن مشاور مالی خوب، وکیل خوب و بانک خوب^۳ بود که نظریان با اهتمام در به دست آوردن این

عوامل موفقیت، به سمت اقدامات بزرگ‌تر رو می‌کند که از سوی عده‌ای با این سابقه کم در امریکا مورد سؤال و حسادت قرار می‌گیرد.

خرید شرکت «استاد کو»^۴ برای تراش قطعات بزرگ صنعتی که مصارف نظامی و امنیتی برای پنتاگون و ناسا هم داشت،^۵ نقطه اتکای او برای رسیدن به مدارج بالاتر است که طبیعتاً برای غیر یهودیان به این سادگی میسر نبود.

«امنی نت»^۶ حوزه جدیدتری از فعالیت برای او در حوزه مخابرات ایجاد کرد که با مشارکت «کوال کام»^۷ و تولید یک محصول شبیه به موبایل برای ارتباطات مخابراتی که بعدها همچون sms و GPS مورد استفاده قرار گرفت،^۸ او را به اوج رساند که منجر به دریافت مدال ملی تکنولوژی از سوی بیل کلینتون شد.^۹

موفقیت کوال کام در بورس که به نحوی مرهون سرمایه‌گذاری و ریسک بالای نظریان بود، برای همیشه دغدغه نظریان از باب تأمین معیشت خود و خانواده ۲۵ نفری او را از میان برد؛ دغدغه‌ای که سالیان سال از ۷ سالگی با او بود و از هر راهی به دنبال رفع آن و اطمینان از آینده‌اش بود.

کارنامه سراسر افت و خیز و پرتلاطم نظریان در عرصه اقتصادی شبیه به کارنامه بسیاری از یهودیان مولد است که نه با هدف خدمت به بشریت و نوع انسان بلکه برای

۱. همان، ص ۲۴۳.

۲. همان، ص ۳۴۴.

۳. همان.

۴. همان، ص ۳۵۲-۳۴۹.

۵. همان، ص ۳۴۹.

6. Omninet

7. Qualcomm

۸. همان، ص ۳۶۶.

۹. همان، ص ۳۷۸.

همان نگرانی مالی و دغدغه فردا، شکل گرفته است.

در این میان عده‌ای معتقدند که یهودیان حتی برای آرمان صهیونیسم نیز حاضر به هزینه کردن نیستند؛ چرا که تمرکز سرمایه یهودیان پولدار و برجسته عمدتاً خارج از اسرائیل، در اروپا و امریکاست. در این تعریف از فعالیت اقتصادی تأمین منافع فردی حرف اول را می‌زند و خدمت به کشور، نوع انسان، علم و یا تاریخ در درجه دوم اهمیت است؛ به شرط آنکه مقوم منافع فردی باشد. راه‌اندازی مراکز علمی یا خیریه با عنوان نظریان در اسرائیل و جاهای دیگر حتی کنیسا^۱ که یک اقدام صرفاً مذهبی به شمار می‌رود، تنها برای مطرح کردن نام و نان نظریان و امثال اوست و این داستان را می‌توان در خاطرات آنها از ایران و سایر کشورهای جهان، به راحتی بازخوانی نمود.

مظلوم‌نمایی با بزرگ‌نمایی یهودستیزی

پرویز نظریان در خاطرات خود فرازهای مهمی از وجود یهودستیزی را به قصه مظلوم‌نمایی به مخاطب القا می‌نماید؛ که اگر با دقت و تأمل در این فرازها بنگریم، یقیناً باید به این نتیجه برسیم که اثبات یهودستیزی در ایران قبل و بعد از انقلاب و حتی در جهان به عنوان یک بیماری مسری در میان غیر یهودیان رایج بوده و هست.^۲ و یهودیان نیز هیچ راهی جز تحمل و مدارا با آن ندارند!!!

او داستان یهودستیزی را در مطلع اثر خود با تعریف داستان اهانت به خرآقا، آغاز می‌کند. داستان موهومی که ظاهراً از طریق مادر در جسم و جان او می‌نشیند و او را با صفت نجس بودن در میان مسلمانان از همان کودکی مأنوس می‌کند؛^۳ اهانت یا حقارتی که بعدها با الصاق ستاره ۶پر زرد رنگ روی سینه برای یهودیان غیر قابل تحمل است. نظریان در انتقال این حس نسبت به جهودها حد و مرزی قائل نیست و معتقد است که نفرت از یهودیان در خون غیر یهودیان است و در جایی از کتاب در عین رفاقت ادعایی

۱. همان، ص ۳۹۷-۳۹۶.

۲. برای اطلاعات افزون‌تر رک: پژوهش صهیونیت، «واقعیت یهودستیزی»، تهران، مرکز مطالعات فلسطین، ۱۳۸۱، ج ۲.

۳. *بیانده تلافی*، همان، ص ۱۹: «براساس روایت مادرم چند سال پیش از تولد من، روزی آخوندی در میدان چه داخل تکیه رضاقلی خان که کوچه‌های محله‌مان به آن باز می‌شد، سوار بر خرش عبور می‌کرد که با دسته‌ای از دخترهای مدرسه آلیانس محله برخورد می‌کند... هنگامی که فراش‌ها برای عبور دختران جلوی خر آخوند را می‌گیرند، آخوند با عصبانیت داد و فریاد راه می‌اندازد: ای مسلمانان، یهودی‌ها جلوی خر مرا گرفته و نمی‌گذارند من رد شوم... آن روز او هنگام نماز عصر در مسجد با سخنرانی پرشوری، اهالی مسجد را تحریک می‌کند و توهین به خر آقا تبدیل به توهین به مقدسات اسلام می‌شود. مسلمانان از مسجد به کنیساها و خانه‌های یهودیان حمله برده، اموالشان را غارت کرده و شمار زیادی کشته و زخمی به جای گذاشتند.»

در این میان عده‌ای معتقدند که یهودیان حتی برای آرمان صهیونیسم نیز حاضر به هزینه کردن نیستند؛ چرا که تمرکز سرمایه یهودیان پولدار و برجسته عمدتاً خارج از اسرائیل، در اروپا و امریکاست

با شهید مطهری - که حتی به او توصیه می‌کند که پس از انقلاب به خارج از ایران فرار کند!!! - اشاره می‌کند افرادی فرهیخته و باسواد همچون مطهری نیز با قلم گزنده خود نسبت به یهود نشان می‌دهند که یهودستیز هستند.^۱

طرح بحث «مهاجرت» دومین فرآز از محورهای مورد تأکید نظریان در بخش یهودستیزی است.

مهاجرتی که بالا جبار و ناخواسته منجر به تغییر محل زندگی شده است. آن هم از یک مکان سرشار از یهودستیزی به مکان مملو از یهودستیزی. از مکانی کثیف، فقیرانه، پست به مکانی کثیف، فقیرانه و پست. مهاجرتی که در پی آن اموال آنها از میان می‌رود و حتی جان افراد خانواده به خطر می‌افتد و بیماری‌های گوناگون گریبان مهاجران یهودی را می‌چسبد.^۲

واژه مهاجرت برای یهود به قصد مظلوم‌نمایی در چند جای از داستان زندگی نظریان به صورت کامل و دقیق صرف می‌شود. از جمله مهاجرت از تغلیس به ارومیه، باکو، تهران، اسرائیل و نهایتاً امریکا. نظریان در تشریح بیشتر و بهتر از مصائب مهاجرت برای یهود داستان بچه‌های تهران را نیز به عنوان چاشنی بحث به خوبی تشریح می‌کند که چگونه یک عده از کودکان بی‌گناه یهودی لهستانی از خطر مرگ در آلمان فرار کرده در اردوگاه بهشتیه در گیرانواع و اقسام مصائب حاکمیت و بیماری می‌شوند و در نهایت مظلومیت و بدبختی برای نجات به سرزمین موعود خود پای می‌گذارند تا پایانی باشد بر تمام آلام و آزارها.^۳

نسبت یهود با مهاجرت به قصد پول و امنیت در تاریخ و فرهنگ یهود موضوع مفصل و گسترده‌ای است که شرح آن در این مقال نگنجد. ولی باید توجه کرد که همیشه یهودیان با مهاجرت از یک دیار به سرزمین دیگر بر آن هستند تا به موقعیت مالی و امنیت بهتر دست یابند و به همین دلیل مهاجرترین قوم در طول تاریخ بشریت نام گرفته‌اند. عدم وابستگی آنها به یک سرزمین حتی اورشلیمی که از آن دم می‌زنند یا تمرکز آنها در کشورهای متمول غربی، حاکی از آن است که مظلوم‌نمایی در پس مهاجرت، توجیه آنها برای این تغییر مکان هاست چرا که همیشه در کشور مقصد به نان و نوای بیشتر و

۱. همان، ص ۳۱۴-۳۱۲.

۲. شرح مفصل از این اوضاع در بخش کوچ، صفحه ۳۶ و بخش اردوگاه پناهندگان، صفحه ۵۹ آمده است.

۳. همان، ص ۹۸-۹۷.

باید توجه کرد که همیشه یهودیان با مهاجرت از یک دیار به سرزمین دیگر بر آن هستند تا به موقعیت مالی و امنیت بهتر دست یابند و به همین دلیل مهاجرترین قوم در طول تاریخ بشریت نام گرفته‌اند

بهتری دست یافته‌اند. مصداق سفر به اسرائیل و بازگشت به ایران در داستان نظریان مؤید این حقیقت است. او حتی پس از انقلاب حاضر به ماندن در اسرائیل نشد و به کشور امریکا مهاجرت کرد؛ چرا که امریکا متضمن پول و امنیت بیشتری نسبت به اسرائیل برای او و خانواده و امیال دور و درازش است.

یهودستیزی در مسیر کسب و کار، مجال دیگری برای طرح نفرت از یهودیان در داستان نظریان است؛ آن زمان

که از نجاری مسلمانی به دلیل یهودی و نجس بودن رانده می‌شود،^۱ با همکاران مسلمان در راه‌آهن به دلیل یهودی بودن گلاویز می‌شود^۲ و در اصفهان در خلال عملیات اجرایی احداث فاضلاب موج یهودستیزی و اسرائیل‌ستیزی فراگیر می‌شود.^۳

این بستر برای توسعه داستان به بمب‌گذاری در تکنوایس هم کشیده و با توصیه مقامات و تدابیر انجمن کلیمیان با بزرگان یهود، مدیریت می‌شود.^۴

در واقع نظریان بر آن است که با طرح مخالفت با یهود، نشان دهد که غیر یهودیان حتی حاضر به اعاشه یهود نیز در این سرزمین نیستند و حال آنکه عمده مشاغل نظریان در ایران و اسرائیل و حتی امریکا به این دلیل تغییر کرده است که میل شدید مالی او را جواب نداده و عطش رسیدن به پول زیاد را در او سیراب نکرده؛ نه اینکه دلیل ترک این همه شغل، یهودستیزی و مخالفت غیر یهودیان باشد. در واقع با مرور کتاب به تجربه به این حقیقت نائل می‌شویم که مشاغل نظریان و برادرش همواره بهتر از قبلی شده و اگر فرصت بهتری پیدا شده، به راحتی تغییر کرده است. تا جایی که خود یهودیان به حبیب‌الله القانین توصیه می‌کنند که نسبت به اجرایی کردن پروژه عظیم ساختمان پلاسکو کمی ملاحظه کند.^۵ چون رسیدن به این موقعیت اقتصادی شگرف، نام او را بر سر زبان‌ها می‌اندازد.

بهتر می‌بود که پرویز نظریان به این سؤال در ذهن شکل گرفته مخاطب هم جواب می‌داد که با این همه کارشکنی! و مخالفت با یهود! و یهودستیزی!!! چگونه است که

۱. همان، ص ۹۰.

۲. همان، ص ۱۰۰.

۳. همان، ص ۲۵۶.

۴. همان، ص ۳۱۴-۳۰۹.

۵. همان، ص ۲۳۷.

یهودیان در دوره پهلوی به این درجه از جایگاه اقتصادی نائل شده‌اند؟ جالب‌تر از همه در این داستان نخ‌نما از یهودستیزی آن است که هیچ وقت از ایران به عنوان سرزمینی که اینقدر برای آنها موقعیت اقتصادی ایجاد کرده، تمجید نمی‌شود. محله یا محله یهودی‌ها تأثیرگذارترین بخش از داستان یهودستیزی در کتاب خاطرات نظریان است.

تصویر کردن فلاکت، فقر، بیماری، در محله‌های عودلاجان یا سیروس و سرچال در تهران^۱ و جوباره در اصفهان^۲ برای هر مخاطب یهودی و غیر یهودی، این نتیجه را در پی دارد که تعمداً یهودیان در این مکان اسکان داده شده‌اند و اجباراً آنها محکوم به این اسکان هستند. آن هم در ساختمان‌ها، اتاق‌ها و خانه‌هایی کوچک، نمود، مخروبه که با پله خوردن به پایین کوچه حکم «گور» را برای آنها داشته است.^۳

نظریان با مقدمه‌چینی و تعریف سفر یال دایان دختر موشه دایان به اصفهان و دیدار او از جوباره، احساس مخاطب را نسبت به مظلومیت یهود به اوج می‌رساند و ضرورت خدمت‌رسانی او و همسرش پوران به این مناطق را اجتناب‌ناپذیر می‌داند و اینکه اگر هر انسان دیگری هم بود نباید به این وضع راضی می‌شد.

در حالی که به این واقیعت تاریخی اشاره نمی‌کند که یهودیان همواره با احداث «گتو»^۴ در تمام نقاط جهان به عنوان یک اقلیت، مکان زندگی خود با اکثریت را جدا کرده، خواهان آن هستند که استقلالی نسبی در تهیه غذا، استحمام، آموزش، عبادت و حتی کسب و کار داشته باشند. در واقع هیچ حکومتی حتی پهلوی هم که جوباره آن زمان را در خود اصفهان داشته است، یهودیان را مجبور به زندگی در آنجا نکرده است. چرا که یهود در یک زمان با توجه به شرایط خود سرچال را انتخاب می‌کند. در یک زمان یوسف‌آباد را، در زمان دیگر رامات‌گان در اسراییل را و در زمان دیگر بورلی هیلز لس‌آنجلس در ایالت کالیفرنیا را.

آیا نظریان به هنگام استقرار در مناطق مرفه‌نشین شهرهای مختلف از ایران تا امریکا، به این مهم اشاره کرده است که این هم موهبتی از کشور میزبان برای یهودیان است که به عدالت با شهروندان برخورد می‌کند؟!

آخرین فراز از داستان یهودستیزی کتاب نظریان به مصائب ناشی از انقلاب اسلامی

۱. همان، ص ۵۱.

۲. همان، ص ۲۵۹-۲۵۸.

۳. همان، ص ۱۸.

۴. همان، ص ۲۵۹ (ghetto).

بهرتر می بود که پرویز نظریان به این سؤال در ذهن شکل گرفته مخاطب هم جواب می داد که با همه کارشکنی! و مخالفت با یهود! و یهودستیزی!!! چگونه است که یهودیان در دوره پهلوی به این درجه از جایگاه اقتصادی نائل شده اند؟

برای یهودیان اختصاص دارد. او تمام نسبت های ناروا و ناحق را متوجه انقلاب از هر نوع می کند که شاید دستمایه فیلم هایی (همچون سپتامبرهای شیراز) باشد که در عرصه سینما نیز علیه انقلاب اسلامی ایران ساخته و پخش شده. ^۱ از جمله ممنوعیت خروج آنها که کذب بودنش هم در این اثر و هم در آثار دیگر نمایان است. چرا که یهودیان از جمله نظریان به راحتی در قبل و بعد از انقلاب به ویژه در انتقال اموال و ثروت خود، از فرصت ها بهره برده اند. یا مصادره اموال که اگر به آن تأکید می کنند باید به این سؤال هم جواب دهند که چطور با وجود مصادره اموال، توانسته اند شرکت های عظیمی در خارج از ایران احداث نمایند.

اعدام، قهرآمیزترین برخورد انقلاب اسلامی با یهودیان ذکر می شود و آن هم با رایه مصداق حبیب الله القانین؛ در پاسخ باید گفت که اولاً از میان خیل عظیمی از یهودیان و اسرایلی ها، وجود یک مصداق نمی تواند مبنای درستی برای قضاوت باشد و ثانیاً اگر محاکمهای صورت گرفته چرا دلایل محکومیت فردی که حتی در دوره پهلوی که حامی اصلی آنها بود به سنج تبعید شد^۲ را ذکر نمی کنند. ثالثاً محکومیت و اعدام القانین در انقلابی صورت گرفت که قرار بود علیه صهیونیسم، مستکبرین و سرمایه داران زالوصفتی اقدام نماید که با حمایت پهلوی اموال ملت را به یغما برده، فرهنگ و مذهب را در کشور مورد حمله اجانب قرار داده بودند. آیا القانینی که حتی ساختن ساختمان پلاسکوی او در دوره پهلوی محل تأمل و سؤال است، باید در دوره انقلاب نیز برای اقدامات نامشروع خود امنیت و فرصت داشته باشد؟

یهودیان به لطف پیش بینی اسراییل از چنگال عدالت گریختند و بسیاری از افرادی که در جنایات صهیونیسم در فلسطین اشغالی به صورت مستقیم و غیر مستقیم نقش داشتند و در ایران نیز به چپاولگری می پرداختند، از ایران فرار کردند و الا به غیر از القانین، افراد دیگری را باید به داستان مظلوم نمایی خود می افزودند.

آنها برای مدیریت اوضاع نابسامان خود در بحبوحه انقلاب روش های مختلفی اتخاذ کردند که خروج از کشور آخرین مرحله از این اقدامات بوده است. امید اسراییل و

۱. براساس کتاب سپتامبرهای شیراز اثر دالیا سوفر که در سال ۲۰۰۸ نوشته شده، در سال ۲۰۱۵ وین بلر فیلمی با همین عنوان می سازد.

۲. پیاده تالفی، همان، ص ۳۱۰.

نظریان به این واقعیت تاریخی اشاره نمی‌کند که یهودیان همواره با احداث «گتو» در تمام نقاط جهان به عنوان یک اقلیت، مکان زندگی خود با اکثریت را جدا کرده، خواهان آن هستند که استقلالی نسبی در تهیه غذا، استحمام، آموزش، عبادت و حتی کسب و کار داشته باشند

یهودیان در همراهی با انقلاب اسلامی آن طور که از خاطرات و منابع برمی‌آید، بسیار زیاد بوده است. الیعزر تسفریر، آخرین مأمور موساد در ایران در کتاب خود به این واقعیت می‌پردازد که ۳۲ اسرایلی تا ۸ روز پس از پیروزی انقلاب در ایران بوده‌اند.^۱ نظریان در خاطرات خود بدون مقدمه از حضور در یک هیئت مذهبی^۲ و سیاسی با اعضای مسلمانش یاد می‌کند که بسیار غیر قابل باور است. او که از امکانات رژیم ارتزاق می‌کند با انقلابیون نیز همراه است و

حتی در اعتصاب روحانیون در مسجد دانشگاه نیز شرکت می‌کند و رابطه خوبی با شهید مطهری^۳ دارد. او حتی از اعزام یک هیئت یهودی به نوفل‌لوشاتو و گرفتن امان‌نامه از امام (ره) برای یهودیان ایران^۴ می‌گوید و حتی برای پاکسازی خیابان‌های تهران جهت ورود حضرت امام (ره) کارگرهای کارخانه خود را بسیج می‌کند.^۵

صرف نظر از بحث در مورد حقیقت داشتن این موارد، باید نتیجه بگیریم که از یهودی که دنبال فرصت است، برمی‌آید که در هر دوره‌ای رنگ و لباس خود را عوض کند. واقعیتی که حاخام بزرگ یهودیان یدیدیا شوفط نیز در خاطرات خود پس از قدرت گرفتن مصدق و افول او و بازگشت مجدد شاه به آن اذعان کرد.^۶

مرحله بعد از همراهی نظریان با انقلابیون به کارگیری سلاح است که حتی در منطقه ولنجک با بسیج یک عده آن را محقق می‌کند^۷ تا به منافع و حدودش تعرض نشود. بسان هنگ یهود^۸ که در جنگ دوم راه افتاد که در کنار سربازان انگلیسی اهداف صهیونیستی را محافظت کرده و پیش ببرد.

نظریان پس از ناامیدی از دیدار با امام (ره) همراه با سران یهودی و حاخام یدیدیا

۱. شرح مفصل از این داستان در کتاب: الیعزر تسفریر، شیطان بزرگ، شیطان کوچک، ترجمه فرنوش رام، ایالات متحده آمریکا، شرکت کتاب، ۲۰۰۵ آمده است.

۲. گروه تصحیح اخلاقی

۳. همان، ص ۳۱۲.

۴. همان، ص ۳۲۱.

۵. همان، ص ۳۱۹.

۶. برای اطلاع بیشتر رک: منوچهر کهن، خاطرات حاخام یدیدیا شوفط، لس آنجلس، بنیاد فرهنگی حاخام یدیدیا شوفط، ۲۰۰۱.

۷. پیاده تا/افق، همان، ص ۳۲۵.

شوفط و خروج از ایران به بهانه ازدواج دخترش دورا در اسرائیل، یک نامه اعتراض آمیز به دولت بازرگان می نویسد^۱ و انتظار دارد که انقلاب اسلامی حافظ منافع و اموال او باشد و در حالی که یقین پیدا می کند که در ایران اسلامی جایی ندارد، به بهانه ممنوع الخروج شدن از اسرائیل، دیگر از ایران و پول درآوردن در آن دست می شوید و سرمایه خود را در امریکا به کار می اندازد؛ به طوری که کمتر از آن مدت که در ایران فعالیت جدی اقتصادی داشته ظرف ۳۶ سال به مالکیت یکی از شرکت های بزرگ امریکایی می رسد و برادر و برادرزاده اش سام نظریان^۲ با ثروت هنگفت، زبانزد یهودیان امریکایی می شوند.

تکاپوی صهیونیستی

پرویز نظریان در عین توجه و همت ویژه به کسب درآمد و پول، همواره نسبت به سرنوشت جامعه یهودی در ایران و سایر نقاط جهان و همچنین آرمان صهیونیسم خود را متعهد دانسته و به اشکال مختلف اقدام کرده است.

فعالیت او در ایران در دوران جوانی برای صهیونیسم از طریق جمع آوری پول برای صندوق ملی یهود یا کرن کایمت،^۳ اولین قدم در مسیر تحقق آرمان صهیونیسم بود که با عضویت در جامعه صهیونیستی ایران نمود یافت و به کمک و فعالیت در اردوگاه بهشتیه برای مهاجرت یهودیان به اسرائیل منتهی شد.^۴

در واقع نظریان با رفاقت توده های ها ایده های صهیونیستی در ایران را پی جویی می کرد^۵ و در حد توان به عنوان پیاده نظام، خدمات شگرفی را به همراه خانواده خود سامان می داد.

او در حالی که در کشور خود، خدمت نظام و وظیفه انجام نداده به قصد تحصیل علم و پول راهی ایتالیا می شود و با ثبت نام در اردوگاه های نظامی هاگانا در ناپل، آماده مهاجرت به فلسطین می شود و نزدیک به سه سال از شش سال حضور خود در فلسطین اشغالی را در کسوت نظامی گری، به صهیونیسم خدمت می کند؛ تا جایی که حتی در یک

۱. همان، ص ۳۳۳.

۲. متولد ۱۳۵۴ در یک خانواده یهودی در تهران، فرزند یونس نظریان و ثریا ناسی، برادرزاده پرویز نظریان، مالک شرکت SBE تحصیل کرده دانشگاه های نیویورک و کالیفرنیا جنوبی ساکن در لاس وگاس و از تجار ثروتمند و فعال در حوزه تفریحات و سرگرمی.

3. Keren Kayemeth Leisrael – Jewish national fund (JNF)

۴. همان، ص ۹۷.

۵. همان، ص ۱۰۲.

در واقع هیچ حکومتی حتی پهلوی هم که جوباره آن زمان را در خود اصفهان داشته است، یهودیان را مجبور به زندگی در آنجا نکرده است. چرا که یهود در یک زمان با توجه به شرایط خود سرچال را انتخاب می‌کند. در یک زمان یوسف آباد را، در زمان دیگر رامات گان در اسرائیل را و در زمان دیگر بورلی هیلز لس آنجلس در ایالت کالیفرنیا را

جراحت محتمل بود که پایش رانیز از دست بدهد.^۱ او از اینکه در جنگ استقلال حضور داشته و در جبهه‌های شمال و اورشلیم خدمت کرده و در کشیدن جاده‌ای به سمت اورشلیم^۲ مشارکت داشته، به خود می‌بالد. بعدها به دلیل همین حضور در جنگ استقلال [!] از آوی دیختر مدال می‌گیرد.^۳ رانندگی برای گلدا مایر در اسرائیل برای نظریان افتخاری است که تا سال‌ها آن را مایه برتری خود نسبت به سایر هم‌کیشان در خدمت‌رسانی به سران صهیونیسم می‌داند.^۴

نظریان به هنگام بازگشت از اسرائیل پس از شش سال تلاش بی‌سرانجام در اندوختن پول و سرمایه، فعالیت‌های اقتصادی خود در ایران را با مشارکت یهودیان و اسرائیلی‌ها اجرا می‌کند و بر انجام سفرهای ماهانه به اسرائیل نیز تأکید می‌کند و حتی برای انتفاع جامعه صهیونیستی، همچون حبیب لوی^۵ که در قدس هتلی ساخت، او نیز شرکت‌هایی را تأسیس می‌کند. نامگذاری تکنوایس^۶ به عنوان اولین شرکت ساخت ماشین‌آلات راهسازی و ساختمانی احتمالاً برگرفته از عنوان اسرائیل است که به اختصار در عنوان شرکت تکنوایس آمده است؛ همچون شرکت ایران ایس «شعبه شرکت اسرائیلی دیزنگوف در ایران».^۷ تا قبل از خروج از ایران، تلاش‌های نظریان در امنیت بخشیدن به موجودیت یهودیان ایران قابل توجه است؛ به ویژه در زمانی که او را به عنوان یک فعال اقتصادی و صنعتی می‌شناختند. حتی رادیو اسرائیل در زمان پیروزی انقلاب برای اطمینان از امنیت یهودیان ایران با او مصاحبه‌ای را ترتیب می‌دهد.^۸

۱. با انفجار مین در مسیر ماشینی که راننده آن بود، شدیداً مجروح می‌شود؛ همان، ص ۱۵۷-۱۵۱.

۲. بر همین اساس یک فیلم سینمایی با حضور کرک داگلاس یهودی به نام «سایه غول‌آسای خود را بیفکن» در هالیوود ساخته شده است.

۳. همان، ص ۴۱۱ (دریافت مدال ات‌هاکو ممیوت (ot Hakomemiut)).

۴. همان، ص ۱۸۸.

۵. حبیب لوی که با کتاب تاریخ یهود/ ایران شناخته می‌شود، هتل دار و نمایندگی شرکت دارویی ارگون را بر عهده داشته و به سفارش بن‌گوریون هتل شاه سلیمان را در قدس می‌سازد ولی هیچ وقت برای زندگی به اسرائیل نمی‌رود.

6. techno-is

۷. همان، ص ۲۷۶.

۸. همان، ص ۳۲۰.

یهودیان به لطف پیش‌بینی اسرائیل از چنگال عدالت گریختند و بسیاری از افرادی که در جنایات صهیونیسم در فلسطین اشغالی به صورت مستقیم و غیر مستقیم نقش داشتند و در ایران نیز به چپاولگری می‌پرداختند، از ایران فرار کردند؛ و الا به غیر از القانیان، افراد دیگری را باید به داستان مظلوم‌نمایی خود می‌افزودند

موقعیت و جایگاه مالی و اقتصادی نظریان در امریکا در حدی است که انتظار و فعالیت‌های بیشتر از او برای یهودیان و صهیونیسم زیاد است و او نیز در همین راستا اقدامات و خدمات ذیل را انجام می‌دهد:

۱. راه‌اندازی فدراسیون یهودیان ایرانی ذیل فدراسیون یهودیان امریکا.^۱

۲. راه‌اندازی کنگره یهودیان ایرانی تبار^۲

۳. تلاش برای رفع مشکلات یهودیان روس با سفر به مسکو و ارمنستان جهت ایجاد تسهیلات و

مجوز مهاجرت آنها به اسرائیل از ایروان^۳ که منجر به مهاجرت یهودیان روس در ابتدای دهه نود از تمام جمهوری‌ها می‌شود؛ به صورتی که هم اکنون بیش از یک میلیون نفر از جمعیت ۵/۲ میلیونی یهودیان اسرائیل را روس تبارها تشکیل می‌دهند.

۴. راه‌اندازی بنیاد مگبیت در سال ۱۹۸۹ در لس‌آنجلس با هدف کمک به تحصیل دانشجویان یهودی بی‌بضاعت^۴ در اسرائیل و دریافت تقدیرنامه از سوی اسحاق رابین،^۵ با هدف جبران نداشتن تحصیلات دانشگاهی خود که به دلیل فقر حاصل نشد.

۵. خرید بخش مهمی از سهم یک کلیسا در بورلی هیلز و تبدیل آن به یک کنیسه با اجازه شرعی حاخام پدیدیا شوفط^۶

۶. راه‌اندازی کرسی مطالعات ایران‌شناسی نوین به نام پوران و پرویز نظریان در دانشگاه تل‌آویو به ریاست ایران‌شناس معروف دیوید مناشری با امید به تحقق سه هدف ذیل:

- بررسی ایران پس از انقلاب با لحاظ بی‌طرفی کامل [!]

- گردآوری و حفظ تاریخ یهودیان ایران

- برقراری رابطه و گفت‌وگو میان پژوهشگران اسرائیلی و ایرانی^۷

۷. فضای ناسالم احزاب و حضور آنها در انتخابات کِنست در اسرائیل رنجش

۱. همان، ص ۳۶۱.

۲. همان، ص ۳۶۳.

۳. همان، ص ۳۸۸.

۴. همان، ص ۳۹۰.

۵. همان.

۶. همان، ص ۳۹۷-۳۹۵.

۷. همان، ص ۳۹۳.

فعالیت نظریان در ایران در دوران جوانی برای صهیونیسم از طریق جمع‌آوری پول برای صندوق ملی یهود یا کرن کایمت، اولین قدم در مسیر تحقق آرمان صهیونیسم بود که با عضویت در جامعه صهیونیستی ایران نمود یافت و به کمک و فعالیت در اردوگاه بهشتیه برای مهاجرت یهودیان به اسرائیل منتهی شد

طولانی مدت نظریان را ایجاد کرده بود. وی به منظور خاتمه دادن به این فضا و مکانیسم ناسالم با حضور کارشناسان سیاسی و حقوقی و اساتید دانشگاه چند اقدام مهم را ساماندهی می‌کند. اول یک کنفرانس با ۱۵۰۰ نفر از کارشناسان و فعالان سیاسی و پس از آن کنفرانسی دیگر با حضور ۲۰۰ نفر تشکیل می‌دهد.^۱ تا این موضوع را به بحث و بررسی بنشینند و سپس با تشکیل کمیته علمی مگیدور^۲ و چاپ نظرگاه‌ها و ضرورت‌های اصلاح نظام انتخاباتی، موفق می‌شود که بندهای پیشنهادی را رایج و برخی را تصویب نماید.^۳

۸. راه‌اندازی ساختمان پوران و پرویز نظریان در دانشگاه تل‌آویو برای آشنا کردن مخاطبین به دانشگاه و اهداف علمی آن.^۴

۹. دریافت دکترای افتخاری از سوی دانشگاه تل‌آویو به اتفاق اکثریت آرای اعضا هیئت علمی آن در سال ۲۰۰۳ به پاس خدمات علمی نظریان.^۵

۱۰. دریافت نشان ملی از عزرو وایزمن رئیس جمهور اسرائیل به پاس خدمات او به اسرائیل و صهیونیسم.^۶

با این کارنامه سراسر خدمت به یهود و صهیونیسم و بهره‌کشی از ایران و زدن انگ یهودستیزی به آن، چگونه می‌توان نسبت به کتاب *پیاده تا افق*، برآورد مثبتی ارائه کرد؟ مطالعه این اثر خواندنی با آن قلم روان و آن صدای متین و گرم و گیرا در کتاب گویای پیوست آن، هدف اصلی نویسنده است تا حس و اطلاعی را به مخاطب منتقل کند که نادرست، غرض‌آلود و کینه‌توزانه است.

این دریافت و برداشت تأسف‌آور از کتاب، نه با ذهن پیچیده و مطلع از خطاها و خیانت‌های یهود و صهیونیسم، بلکه با یک دید ساده ولی صادق، قابل حصول است. و ابزارهای پر زرق و برق و تصاویر و قالب‌های زیبا نیز در این ذهن ساده و بی‌آلایش نمی‌تواند تأثیر سوء بگذارد. گذشته از تمام این قضاوت‌ها و دریافت‌ها، تاریخ گویا و

۱. همان، ص ۴۰۷.

2. mena chem megidor

۳. همان، ص ۴۱۱-۴۰۳.

۴. همان، ص ۴۱۱.

۵. همان، ص ۴۰۵.

۶. همان، ص ۴۲۹.

ناظر حقیقی تمام اتفاقاتی است که نوع بشر در طول زندگی خود آن را سبب شده و نمی‌توان آن را فریب داد و منحرف کرد. چه آنکه داستان هولوکاست با تمام سندسازی و تاریخ‌سازی هم اکنون، مورد سؤال قرار گرفته و وقوع آن از سوی محققان و مورخان آزاده مورد انکار قرار گرفته است.^۱

در تحریف تاریخ، یهود و صهیونیسم با آمال و آرزوهای خود، خبره‌اند و آثاری همچون *پایده تا/افق* یا *از کارگری تا کارآفرینی* ژاک ماهفر یا خیلی از آثار که شرکت کتاب در لس آنجلس به نشر و پخش آن کمک می‌کند، تلاش‌های بیپرده‌ای هستند که در عین هزینه کردن‌های فراوان امثال خلیلی،^۲ عمر کوتاهی داشته و اثری سطحی از خود بر جای می‌گذارند؛ و البته فرصتی است برای محققین این عرصه که به ابعاد جدیدتری از عملکرد سراسر توطئه صهیونیسم آشنا شده، راه بر خورد صحیح با آن را بیابند.

والسلام

۱. افرادی همچون دیوید ایروینگ، روبر فوریسون، ارنست زوندل، فرد لوختر، آرتور بوتز، جوزف سوبران، یورگن گراف، فردریک توین، تونی مارتین، احمد رامین، گارلو ماتوگنو با تمرکز علمی خود به ابعاد هولوکاست از جمله کوره‌های آدم‌سوزی، اتاق‌های گاز، تعداد قربانیان، اردوگاه‌های مرگ و... و عرضه آن در مؤسسه بازنگری تاریخی (institute For historical review) در قالب مقاله، کتاب و همایش‌های علمی، بر آن هستند که ادعای قتل عام یهود در جنگ دوم جهانی را مسورد بازنگری قرار دهند و نتایج حاصل از این پژوهش‌ها تاکنون منجر به انکار هولوکاست به دلیل نبود سند و دلیل متقن شده است.

۲. بیژن خلیلی، یهودی ایرانی مقیم لس آنجلس در ایالت کالیفرنیا، مؤسس و مدیر شرکت کتاب است که از سال ۱۹۸۱ مدیریت اولین و بزرگ‌ترین مؤسسه انتشار و توزیع کتاب‌های فارسی در آمریکا و سایر نقاط جهان را بر عهده دارد و بسیاری از صهیونیست‌ها با بهره‌گیری از کمک‌های او آثار خود را منتشر می‌نمایند.